

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-45-03

Druk nr 1556

Warszawa, 18 kwietnia 2003 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o giełdach towarowych oraz niektórych innych ustaw.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Finansów.

Z wyrazami szacunku

(-) Leszek Miller

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o giełdach towarowych oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. Nr 103, poz. 1099 oraz z 2002 r. Nr 200, poz. 1686) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) giełdzie towarowej - rozumie się przez to zespół osób, urządzeń i środków technicznych zapewniający wszystkim uczestnikom obrotu jednakowe warunki zawierania transakcji giełdowych oraz jednakowy dostęp w tym samym czasie do informacji rynkowych, a w szczególności do informacji o kursach i cenach towarów giełdowych oraz o obrotach towarami giełdowymi,”

b) w pkt 2 lit. c i d otrzymują brzmienie:

„c) limity wielkości produkcji lub emisji zanieczyszczeń,

d) prawa majątkowe, których cena zależy bezpośrednio lub pośrednio od wartości oznaczonych co do gatunku rzeczy, określonych rodzajów energii, mierników i limitów wielkości produkcji lub emisji zanieczyszczeń,”

c) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) transakcji giełdowej – rozumie się przez to umowę dotyczącą towarów giełdowych, zawartą na giełdzie w czasie i w sposób przewidziany dla zawierania takich umów przez:

a) członków giełdy,

- b) zleceniodawców, którzy zawarli umowę ze spółkami handlowymi prowadzącymi działalność maklerską, o której mowa w art. 38 ust. 2 pkt 2, w zakresie obrotu towarami giełdowymi, o których mowa w pkt 2 lit. a,”
- d) pkt 5 otrzymuje brzmienie:
 - „5) członku giełdy - rozumie się przez to podmiot, który zawarł ze spółką prowadzącą giełdę umowę o członkostwo i na podstawie regulaminu giełdy jest dopuszczony do zawierania transakcji giełdowych,”
- e) pkt 8-10 otrzymują brzmienie:
 - „8) towarowym domu maklerskim - rozumie się przez to spółkę akcyjną albo spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, prowadzącą działalność maklerską w zakresie obrotu towarami giełdowymi, o których mowa w pkt 2 lit. a–d,
 - 9) domu maklerskim – rozumie się przez to:
 - a) domy maklerskie,
 - b) banki prowadzące działalność maklerską,
 - c) zagraniczne osoby prawne, o których mowa w art. 52 i 52a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (Dz. U. z 2002 r. Nr 49, poz. 447, Nr 240, poz. 2055 oraz z 2003 r. Nr 50, poz. 424 i z r., Nr, poz.),- jeżeli dokonują czynności, o których mowa w art. 30 ust. 2b pkt 3 tej ustawy,
- 10) tajemnicy zawodowej - rozumie się przez to informację uzyskaną przez osobę wymienioną w art. 53 ust. 1 w związku z czynnościami służbowymi, zatrudnieniem, stosunkiem zlecenia lub innym stosunkiem prawnym o podobnym charakterze, dotyczącą giełdowego obrotu towarami giełdowymi lub

czynności wynikających z uczestnictwa w tym obrocie, albo działalności podmiotów podlegających nadzorowi Komisji Papierów Wartościowych i Giełd i obejmującą w szczególności:

- a) dane osobowe klienta, inwestora, strony umowy, czynności lub transakcji,
 - b) treść umowy i przedmiot czynności lub transakcji,
 - c) dane o sytuacji majątkowej osób, o których mowa w lit. a, w tym oznaczenie rachunku lub rejestru towarów giełdowych lub rachunku pieniężnego oraz stany tych rachunków,”
- f) pkt 15 otrzymuje brzmienie:

„15) umowie rozliczeniowo-gwarancyjnej – rozumie się przez to umowę zawartą między członkiem giełdowej izby rozrachunkowej a maklerem niezależnym, na podstawie której członek tej izby, prowadzący działalność maklerską, o której mowa w art. 38 ust. 2 pkt 4, zobowiązuje się dokonywać rozliczeń i gwarantować wykonanie przez maklera niezależnego zobowiązań wynikających z transakcji towarami giełdowymi, o których mowa w pkt 2 lit. d, zawartych przez niego na danej giełdzie,”

- g) dodaje się pkt 16 w brzmieniu:

„16) gwarantowaniu – rozumie się przez to nieodwołalne zobowiązanie do wykonania każdego zobowiązania wynikającego z transakcji towarami giełdowymi.”;

- 2) art. 3 otrzymuje brzmienie:

„ Art. 3. 1. O ile przepisy innych ustaw nie stanowią inaczej, proponowanie nabycia lub nabywanie praw majątkowych, których cena zależy bezpośrednio lub pośrednio od wartości oznaczonych co do gatunku rzeczy, określonych rodzajów energii, limitów wielkości produkcji lub emisji zanieczyszczeń oraz kursów walut i stóp procentowych, przy wykorzystaniu środków masowego przekazu, albo w

inny sposób, jeżeli propozycja jest skierowana do więcej niż 300 osób albo do nieoznaczonego adresata, z wyjątkiem proponowania nabycia praw w postępowaniu likwidacyjnym, upadłościowym i egzekucyjnym, może być dokonywane pod warunkiem uprzedniego wprowadzenia tych praw do obrotu giełdowego i wyłącznie za pośrednictwem giełdy.

2. O ile przepisy innych ustaw nie stanowią inaczej, dopuszczone do obrotu giełdowego prawa majątkowe, których cena zależy bezpośrednio lub pośrednio od wartości oznaczonych co do gatunku rzeczy, określonych rodzajów energii, limitów wielkości produkcji lub emisji zanieczyszczeń oraz kursów walut i stóp procentowych, mogą być przedmiotem obrotu wyłącznie na giełdzie, do obrotu na której zostały dopuszczone.
3. Prawa majątkowe, o których mowa w ust. 2, mogą być przedmiotem obrotu dokonywanego poza giełdą, do obrotu na której zostały dopuszczone - w postępowaniu likwidacyjnym, upadłościowym lub egzekucyjnym.”;

3) po art. 3 dodaje się art. 3a w brzmieniu:

- „Art. 3a. 1. Oświadczenia woli składane w związku z dokonywaniem czynności w zakresie obrotu towarami giełdowymi mogą być wyrażone za pomocą elektronicznych nośników informacji.
2. Dokumenty związane z czynnościami, o których mowa w ust. 1, mogą być sporządzane na elektronicznych nośnikach informacji, jeżeli dokumenty te będą w sposób należyty utworzone, utrwalone, przechowywane i zabezpieczone.

3. Jeżeli ustawa zastrzega dla czynności prawnej formę pisemną, uznaje się, że czynność dokonana w formie, o której mowa w ust. 1, spełnia wymagania formy pisemnej także wtedy, gdy forma pisemna została zastrzeżona pod rygorem nieważności.
4. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, zasady tworzenia, utrwalania, przechowywania i zabezpieczania, w tym przy zastosowaniu podpisu elektronicznego, dokumentów, o których mowa w ust. 2, tak aby zapewnić bezpieczeństwo obrotu towarami giełdowymi.”;

4) art. 4 otrzymuje brzmienie:

„Art. 4. Celem działania spółki prowadzącej giełdę jest:

- 1) koncentracja podaży i popytu na towary giełdowe,
- 2) zapewnienie bezpiecznego i sprawnego przebiegu transakcji giełdowych i rozliczeń,
- 3) upowszechnianie jednolitych informacji umożliwiających ocenę aktualnej wartości towarów giełdowych.”;

5) w art. 5:

a) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

- „2. Z zastrzeżeniem ust. 3, przedmiotem przedsiębiorstwa spółki, o której mowa w ust. 1, może być wyłącznie prowadzenie giełdy.
3. Spółka, o której mowa w ust. 1, może również dokonywać rozliczeń transakcji:
 - 1) zawartych na prowadzonej przez nią giełdzie,

- 2) zawartych poza giełdą przez będące jej członkami przedsiębiorstwa energetyczne, o których mowa w art. 9 ust. 3 pkt 4 ustawy
 - pod warunkiem, że regulamin giełdy określi zasady dokonywania rozliczeń takich transakcji.”,
 - b) ust. 5–7 otrzymują brzmienie:
 - „5. Z zastrzeżeniem ust. 6, minimalna wysokość kapitału zakładowego spółki prowadzącej giełdę wynosi 3 000 000 zł.
 6. Minimalna wysokość kapitału zakładowego spółki prowadzącej giełdę, na której jest dokonywany obrót wyłącznie towarami, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. a, wynosi 1 000 000 zł.
 7. Na jedną akcję przypada tylko jeden głos na walnym zgromadzeniu.”,
 - c) uchyla się ust. 8;
- 6) w art. 6 dodaje się ust. 6 w brzmieniu:
- „6. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadku gdy spółka prowadząca giełdę jest spółką publiczną w rozumieniu przepisów ustawy – Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi.”;
- 7) w art. 7:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1. Prowadzenie giełdy wymaga zezwolenia, które wydaje minister właściwy do spraw instytucji finansowych na wniosek spółki zaopiniowany przez Komisję.”,
 - b) w ust. 2:
 - pkt 5 otrzymuje brzmienie:

- „5) listę akcjonariuszy, obejmującą w stosunku do osób prawnych dane, o których mowa w pkt 1 i 2, a w stosunku do osób fizycznych: imię, nazwisko, adres, kwalifikacje zawodowe oraz dotychczasowy przebieg pracy zawodowej - wraz z procentowym określeniem posiadanych przez nich głosów na walnym zgromadzeniu,”
- pkt 9 otrzymuje brzmienie:
- „9) zobowiązania do prowadzenia działalności na danej giełdzie co najmniej:
- a) 5 towarowych domów maklerskich lub spółek handlowych – w przypadku gdy przedmiotem obrotu na giełdzie mają być towary giełdowe, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. a,
 - b) 3 towarowych domów maklerskich albo 2 towarowych domów maklerskich oraz 4 przedsiębiorstw energetycznych posiadających koncesję na wytwarzanie, przesyłanie, dystrybucję oraz obrót energią elektryczną, w rozumieniu ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348 i Nr 158, poz. 1042, z 1998 r. Nr 94, poz. 594, Nr 106, poz. 668 i Nr 162, poz. 1126, z 1999 r. Nr 88, poz. 980, Nr 91, poz. 1042 i Nr 110, poz. 1255, z 2000 r. Nr 43, poz. 489, Nr 48, poz. 555 i Nr 103, poz. 1099, z 2001 r. Nr 154, poz. 1800 i 1802, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 113, poz. 984 i Nr 135, poz. 1144 oraz z 2003 r. Nr 50, poz. 424) – w przypadku gdy przedmiotem obrotu na giełdzie mają być towary giełdowe, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. b i c,
 - c) 6 towarowych domów maklerskich lub domów maklerskich albo 2 towarowych domów maklerskich lub domów maklerskich oraz 6 przedsiębiorstw

energetycznych posiadających koncesję na wytwarzanie, przesyłanie, dystrybucję oraz obrót energią elektryczną, i spełniających warunki, o których mowa w art. 50b ust. 1 – w przypadku gdy przedmiotem obrotu na giełdzie mają być towary giełdowe, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. d,

- d) 6 domów maklerskich – w przypadku gdy przedmiotem obrotu na giełdzie mają być towary giełdowe, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. e.”;

8) art. 8 otrzymuje brzmienie:

„Art. 8. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych wydaje decyzję odmawiającą zezwolenia na prowadzenie giełdy, jeżeli z analizy wniosku i dołączonych do niego dokumentów wynika, że podmiot występujący z wnioskiem może prowadzić działalność w sposób nienależycie zabezpieczający interesy uczestników obrotu towarami giełdowymi lub zagrażający bezpieczeństwu obrotu towarami giełdowymi.”;

9) w art. 9:

- a) ust. 2-8 otrzymują brzmienie:

„2. Stronami transakcji giełdowych mogą być wyłącznie:

- a) członkowie giełdy,
- b) zleceniodawcy, którzy zawarli umowę ze spółkami handlowymi prowadzącymi działalność maklerską, o której mowa w art. 38 ust. 2 pkt 2, w zakresie obrotu towarami giełdowymi, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. a.

3. Członkami giełdy mogą być wyłącznie:

- 1) towarowe domy maklerskie,

- 2) domy maklerskie,
 - 3) maklerzy niezależni,
 - 4) przedsiębiorstwa energetyczne posiadające koncesję na wytwarzanie, przesyłanie, dystrybucję oraz obrót energią elektryczną oraz będący osobami prawnymi odbiorcy uprawnieni do korzystania z usług przesyłowych, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, spełniający warunki, o których mowa w art. 50b ust. 1,
 - 5) grupy producentów rolnych, o których mowa w ustawie z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. Nr 88, poz. 983),
 - 6) domy składowe, o których mowa w ustawie z dnia 16 listopada 2000 r. o domach skladowych oraz o zmianie Kodeksu cywilnego, Kodeksu postępowania cywilnego i innych ustaw (Dz. U. Nr 114, poz. 1191), zwanej dalej „ustawą o domach skladowych”,
 - 7) zagraniczne osoby prawne, o których mowa w art. 50 ust. 1,
 - 8) nie będące towarowymi domami maklerskimi spółki handlowe, prowadzące działalność, o której mowa w art. 38 ust. 2 pkt 2 i 5 w zakresie obrotu towarami giełdowymi, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. a.
4. Towarowe domy maklerskie oraz zagraniczne osoby prawne, o których mowa w art. 50 ust. 1, mogą być wyłącznie stronami transakcji giełdowych, których przedmiotem są towary giełdowe, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. a-d.
5. Maklerzy niezależni mogą być wyłącznie stronami transakcji giełdowych zawieranych na rachunek własny, których przedmiotem są prawa, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. d.

6. Podmioty, o których mowa w ust. 3 pkt 4, mogą być wyłącznie stronami transakcji giełdowych, których przedmiotem są towary giełdowe, o których mowa w art. 50b ust. 1, zawieranych na rachunek własny.
7. Podmioty, o których mowa w ust. 3 pkt 5 i 6, mogą być wyłącznie stronami transakcji giełdowych zawieranych na rachunek własny, których przedmiotem są towary giełdowe, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. a, pod warunkiem zatrudnienia maklera giełd towarowych w celu reprezentowania tych podmiotów w transakcjach giełdowych.
8. Podmioty, o których mowa w ust. 3 pkt 8, mogą być wyłącznie stronami transakcji giełdowych, których przedmiotem są towary giełdowe, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. a, pod warunkiem zatrudnienia maklera giełd towarowych w celu reprezentowania ich w transakcjach giełdowych.”,

b) dodaje się ust. 9 i 10 w brzmieniu:

„9. W transakcji giełdowej towarowy dom maklerski lub dom maklerski może być reprezentowany przez:

- a) maklera giełd towarowych - jeżeli przedmiotem transakcji są towary giełdowe, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. a–d,
- b) maklera papierów wartościowych - jeżeli przedmiotem transakcji są towary giełdowe, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. d i e.

10. Transakcja giełdowa dokonana przez podmioty inne niż określone w ust. 3 lub z naruszeniem ust. 4–9 jest nieważna.”;

10) w art. 11:

a) w ust. 2:

- pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) sposoby określenia wymagań jakościowych towarów giełdowych, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. a–c, i standardów przewidzianych dla transakcji dotyczących praw majątkowych, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. d i e, a także sposoby kontroli jakości towarów giełdowych,”

- pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) zasady i warunki dopuszczania podmiotów do zawierania transakcji na giełdzie oraz ich prawa i obowiązki (członkostwo giełdy),”

- pkt 14 i 15 otrzymują brzmienie:

„14) środki dyscyplinarne i porządkowe, które mogą być stosowane wobec członków naruszających obowiązki wynikające z członkostwa bądź nieprzestrzegających zasad regulaminu, oraz zasady i tryb ich stosowania,

15) wymagania techniczne i finansowe, którym ma odpowiadać dom składowy, w rozumieniu przepisów ustawy o domach składowych, i jego prowadzenie oraz warunki, jakie musi spełnić regulamin domu składowego ubiegającego się o podpisanie umowy o obsługę transakcji z tą giełdą, oraz zasady i tryb zawierania takich umów,”

b) uchyla się ust. 3;

11) w art. 14:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Z zastrzeżeniem ust. 2a, giełdową izbę rozrachunkową tworzy się wyłącznie w formie spółki akcyjnej, w celu obsługi finansowej transakcji giełdowych, których przedmiotem są

prawa, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. d i e, zawieranych na danej giełdzie oraz w celu realizacji zadań określonych w art. 15 ust. 5 i 6.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Giełdowa izba rozrachunkowa może także dokonywać obsługi finansowej transakcji giełdowych, których przedmiotem są towary giełdowe, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. b i c.”,

c) ust. 3–5 otrzymują brzmienie:

„3. Giełdowa izba rozrachunkowa nie może prowadzić działalności innej niż określona w ust. 2 i 2a.

4. Poza wnioskodawcą akcjonariuszami giełdowej izby rozrachunkowej mogą być wyłącznie spółki prowadzące giełdę, akcjonariusze spółki prowadzącej giełdę, banki, Skarb Państwa oraz Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A., zwany dalej „Krajowym Depozytem”.

5. Do spółki będącej giełdową izbą rozrachunkową stosuje się przepisy art. 5 ust. 7 oraz art. 6 ust. 3.”;

12) w art. 15:

a) ust. 1–4 otrzymują brzmienie:

„1. Giełdowa izba rozrachunkowa świadczy usługi na rzecz swoich członków.

2. Członkami giełdowej izby rozrachunkowej, z zastrzeżeniem ust. 3, mogą być wyłącznie jej akcjonariusze, a także spółki prowadzące giełdę, towarowe domy maklerskie, domy maklerskie oraz podmioty, o których mowa w art. 9 ust. 3 pkt 4 i w art. 50 ust. 1, o ile są członkami giełdy.

3. Członkami giełdowej izby rozrachunkowej mogą być również inne krajowe instytucje finansowe, w tym banki, jeżeli zamierzają współdziałać z giełdową izbą rozrachunkową w

zakresie wykonywania jej zadań oraz, za zgodą i na warunkach określonych przez Komisję, osoby prawne lub inne jednostki organizacyjne z siedzibą za granicą, wykonujące zadania w zakresie rozliczania transakcji zawieranych w obrocie towarami giełdowymi.

4. Można być członkiem więcej niż jednej giełdowej izby rozrachunkowej, jak również członkiem osób prawnych lub innych jednostek organizacyjnych z siedzibą za granicą, które dokonują rozliczania transakcji zawieranych w obrocie towarami giełdowymi.”,

b) w ust. 5 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) wyrażanie zgody na zawarcie przez członka giełdowej izby rozrachunkowej umowy o rozliczanie transakcji, o której mowa w art. 50b ust. 1 pkt 1.”,

c) dodaje się ust. 8 w brzmieniu:

„8. Do spółki prowadzącej giełdową izbę rozrachunkową stosuje się odpowiednio art. 9 i 12.”;

13) w art. 16 w ust. 2:

a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) terminy i sposoby zaspokajania wierzytelności członków izby, wynikających z transakcji giełdowych, w tym w szczególności szczegółowe zasady rozliczania transakcji”,

b) dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) szczegółowe zasady postępowania przy gromadzeniu, utrzymywaniu i dokonywaniu zwrotu wadliów.”;

14) w art. 17 uchyla się ust. 3;

15) w art. 18 ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

- „3. Do rozliczania przez Krajowy Depozyt transakcji giełdowych w ramach wykonywania funkcji giełdowej izby rozrachunkowej stosuje się odpowiednio art. 15 i 17, a w pozostałym zakresie - przepisy ustawy – Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi.
4. W przypadku gdy funkcję giełdowej izby rozrachunkowej pełni Krajowy Depozyt, prawa i obowiązki członków izby oraz zasady rozliczania transakcji giełdowych określa odrębny regulamin, uchwalony przez Radę Nadzorczą na wniosek Zarządu Krajowego Depozytu. Regulamin ten zawiera w szczególności elementy, o których mowa w art. 16 ust. 2 ustawy.”;
- 16) w art. 19 w ust. 2 zdanie wstępne otrzymuje brzmienie:
- „2. W zakresie tworzenia i działalności giełd towarowych, giełdowych izb rozrachunkowych, towarowych domów maklerskich oraz działalności maklerów giełd towarowych do zadań Komisji należy:”;
- 17) w art. 20 uchyla się ust. 2;
- 18) w art. 26 ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- „3. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określa, w drodze rozporządzenia, wysokość, szczegółowy sposób naliczania oraz warunki i terminy uiszczania opłat, o których mowa w ust. 1 i 2, w tym sposób ustalania wartości transakcji, o których mowa w ust. 2. Wysokość opłat powinna być ustalona w taki sposób, aby nie zwiększała istotnie kosztów obrotu na giełdzie oraz powinna uwzględniać rodzaje transakcji podlegających opłatom.”;

19) w art. 27:

a) w ust. 1:

- pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) nie była uznana prawomocnym orzeczeniem za winnego przestępstwa skarbowego, przestępstwa przeciwko mieniu lub dokumentom, za przestępstwo gospodarcze, za fałszowanie pieniędzy, papierów wartościowych, znaków urzędowych, znaków towarowych, za przestępstwa określone w ustawie - Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi, za przestępstwa określone w niniejszej ustawie lub za przestępstwa określone w przepisach ustawy o domach składowych,”

- uchyla się pkt 4,

- pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) złożyła, z zastrzeżeniem ust. 3, egzamin z wynikiem pozytywnym przed komisją egzaminacyjną dla maklerów giełd towarowych.”

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Pełnia praw publicznych osoby nieposiadającej obywatelstwa polskiego jest oceniana według prawa państwa, którego obywatelstwo dana osoba posiada.”

c) dodaje się ust. 3 i 4 w brzmieniu:

„3. Wpis na listę maklerów giełd towarowych, bez konieczności składania egzaminu, mogą uzyskać osoby posiadające uprawnienia i wykonujące zawód maklera giełd towarowych w państwie będącym członkiem Unii Europejskiej, jeżeli ich kwalifikacje, stwierdzone przez Komisję w wyniku przeprowadzonego testu umiejętności, dają rękojmię należytego wykonywania zawodu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Przez posiadanie uprawnień, o których mowa w ust. 3, rozumie się posiadanie zaświadczenia potwierdzającego kompetencje w rozumieniu art. 2 pkt 10 ustawy z dnia 26 kwietnia 2001 r. o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych (Dz. U. Nr 87, poz. 954 oraz z 2002 r. Nr 71, poz. 655).”;

20) w art. 30:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przez wykonywanie zawodu maklera giełd towarowych rozumie się pozostawanie osoby wpisanej na listę maklerów giełd towarowych w stosunku pracy, zlecenia lub w innym stosunku prawnym o podobnym charakterze:

- 1) z członkiem giełdy,
- 2) ze spółką prowadzącą giełdę,
- 3) ze spółką będącą giełdową izbą rozrachunkową.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Przez wykonywanie zawodu maklera giełd towarowych rozumie się również zawieranie transakcji giełdowych przez maklera niezależnego.”;

21) art. 34 otrzymuje brzmienie:

„Art. 34. 1. Makler niezależny zawiera transakcje dotyczące towarów giełdowych, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. d, wyłącznie w imieniu własnym i na własny rachunek, w ramach prowadzonej przez siebie samodzielnie działalności gospodarczej.

2. Makler niezależny nie może prowadzić innej działalności gospodarczej ani pozostawać w stosunku pracy, zlecenia lub innym tego rodzaju stosunku prawnym z innym maklerem niezależnym lub członkiem giełdy.”;

22) dodaje się art. 34a w brzmieniu:

„Art. 34a. 1. Maklerem niezależnym może być wyłącznie makler giełd towarowych, który uzyskał członkostwo giełdy towarowej i zawarł z członkiem giełdowej izby rozrachunkowej umowę rozliczeniowo-gwarancyjną.

2. Makler niezależny może zatrudniać do dokonywania czynności na giełdzie wyłącznie maklerów giełd towarowych i maklerów papierów wartościowych.
3. Makler niezależny jest obowiązany prowadzić księgi rachunkowe.
4. Makler niezależny jest obowiązany powiadomić Komisję o miejscu przechowywania ksiąg rachunkowych dla prowadzonej przez siebie działalności.
5. Makler niezależny może być członkiem tylko jednej giełdy.
6. Transakcje zawierane przez maklera niezależnego są rozliczane przez będący członkiem danej giełdy towarowy dom maklerski lub dom maklerski, który gwarantuje wywiązywanie się przez maklera z wszelkich zobowiązań z tytułu zawartych transakcji giełdowych, na podstawie umowy rozliczeniowo-gwarancyjnej.”;

23) w art. 35 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Umowa rozliczeniowo-gwarancyjna powinna być przesłana do Komisji w terminie 7 dni od dnia jej zawarcia przez członka

giełdowej izby rozrachunkowej. Obowiązek ten dotyczy także wszelkich zmian wprowadzanych przez strony do umowy.”;

24) w art. 37:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Zapłata za obejmowane lub nabywane udziały albo akcje towarowego domu maklerskiego, które nie zostały dopuszczone do publicznego obrotu papierami wartościowymi, nie może pochodzić z pożyczek, kredytów, ani z nieudokumentowanych źródeł.”,

b) uchyla się ust. 4;

25) art. 38 otrzymuje brzmienie:

„Art. 38. 1. Z zastrzeżeniem art. 50a, prowadzenie działalności maklerskiej wymaga zezwolenia Komisji, wydanego na wniosek zainteresowanego podmiotu.

2. Działalność, o której mowa w ust. 1, obejmuje wykonywanie czynności związanych z obrotem towarami giełdowymi, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. a–d, polegających na:

- 1) oferowaniu w obrocie giełdowym towarów giełdowych, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. d,
- 2) nabywaniu lub zbywaniu towarów giełdowych na cudzy rachunek na zasadach określonych w art. 38b, w tym dokonywaniu rozliczeń transakcji zleceńodawców,
- 3) prowadzeniu rachunków lub rejestrów towarów giełdowych w obrocie giełdowym, z wyłączeniem towarów, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. a,

- 4) dokonywaniu rozliczeń transakcji giełdowych zawieranych przez maklerów niezależnych i przez członków giełdy, o których mowa w art. 9 ust. 3 pkt 4,
- 5) doradztwie w zakresie obrotu giełdowego,
- 6) zarządzaniu cudzym pakietem praw majątkowych na zlecenie,
- 7) pośrednictwie w nabywaniu lub zbywaniu praw majątkowych, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. d, w obrocie na zagranicznych giełdach towarowych.”;

26) dodaje się art. 38a–38f w brzmieniu:

„Art. 38a. Przez oferowanie towarów giełdowych rozumie się pośrednictwo w zbywaniu towarów giełdowych, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. d, wprowadzanych do obrotu na giełdzie towarowej.

- Art. 38b. 1. W umowie o świadczenie usług brokerskich w zakresie obrotu towarami giełdowymi towarowy dom maklerski zobowiązuje się wobec dającego zlecenie do zawierania umów nabycia lub zbycia towarów giełdowych w imieniu własnym, lecz na rachunek dającego zlecenie.
2. W umowie o świadczenie usług brokerskich w zakresie obrotu towarami giełdowymi, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. b-d, towarowy dom maklerski zobowiązuje się do prowadzenia rachunku lub rejestru towarów giełdowych oraz rachunku pieniężnego, służącego do obsługi realizacji jego zobowiązań wobec dającego zlecenie.
 3. Towarowy dom maklerski odpowiada wobec dającego zlecenie za wykonanie zobowiązania wynikającego z transakcji giełdowej, której przedmiotem są towary giełdowe, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. d.

4. Umowy, o których mowa w ust. 1, powinny zostać zawarte w formie pisemnej pod rygorem nieważności.
5. W zakresie nieuregulowanym w ust. 1–4 do umowy:
 - 1) o świadczenie usług brokerskich w zakresie obrotu towarami giełdowymi - stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące umowy zlecenia, z wyłączeniem art. 737,
 - 2) zlecenia nabycia lub zbycia towarów giełdowych - stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące umowy komisji, z wyłączeniem art. 768 § 3.
6. Do umowy o prowadzenie rachunku pieniężnego, o którym mowa w ust. 2, stosuje się odpowiednio przepisy art. 725-733 Kodeksu cywilnego, z wyłączeniem uprawnienia do czasowego obracania wolnymi środkami pieniężnymi na potrzeby gospodarki narodowej.

Art. 38c. Przez doradztwo w zakresie obrotu giełdowego rozumie się odpłatne udzielanie pisemnej lub ustnej rekomendacji nabycia lub zbycia oznaczonych towarów giełdowych albo powstrzymania się od zawarcia transakcji dotyczącej tych towarów.

Art. 38d. Przez zarządzanie cudzym pakietem praw majątkowych na zlecenie rozumie się odpłatne podejmowanie i realizację decyzji inwestycyjnych na rachunek zleceniodawcy, w ramach pozostawionych przez zleceniodawcę do dyspozycji zarządzającego środków pieniężnych i praw majątkowych, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. d.

Art. 38e. 1. Towarowy dom maklerski może nabywać towary giełdowe, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. a-d, we własnym imieniu i na własny rachunek.

2. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, inne niż określone w ust. 1 czynności:
 - 1) których wykonywanie przez towarowy dom maklerski nie wymaga uzyskania zezwolenia, o ile czynności te są związane z obrotem towarowym,
 - 2) które mogą być wykonywane przez towarowy dom maklerski po uzyskaniu zezwolenia Komisji,
 - ustalając zakres i warunki wykonywania tych czynności. Rozporządzenie powinno uwzględniać zapewnienie bezpieczeństwa obrotu towarami giełdowymi oraz należyte zabezpieczenie interesów klientów.

Art. 38f. Towarowy dom maklerski może wykonywać wyłącznie czynności określone w zezwoleniu oraz czynności, o których mowa w art. 38e.”;

27) w art. 39:

a) w ust. 1:

- pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) listę wspólników albo akcjonariuszy wraz z procentowym określeniem posiadanych przez nich głosów na zgromadzeniu wspólników albo na walnym zgromadzeniu,”

- pkt 13 otrzymuje brzmienie:

„13) w przypadku wspólników albo akcjonariuszy będących osobami fizycznymi, posiadających co najmniej 5% głosów na zgromadzeniu wspólników albo na walnym zgromadzeniu lub co najmniej 5% kapitału zakładowego wnioskodawcy - dane osobowe tych osób, informacje o dotychczasowym przebiegu pracy zawodowej lub prowadzonej działalności gospodarczej oraz informacje

o źródłach pochodzenia środków przeznaczonych na nabycie udziałów albo akcji towarowego domu maklerskiego.”,

- dodaje się pkt 14 i 15 w brzmieniu:

„14) w przypadku wspólników albo akcjonariuszy będących osobami prawnymi, posiadających co najmniej 5% głosów na zgromadzeniu wspólników albo na walnym zgromadzeniu lub co najmniej 5% kapitału zakładowego spółki będącej wnioskodawcą - informację na temat prowadzonej działalności gospodarczej, aktualny odpis z właściwego rejestru oraz ostatnie sprawozdanie finansowe wraz z opinią podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych i raportem z badania, jeżeli badanie jest wymagane przepisami prawa,

15) informację o podmiotach dominujących i zależnych wobec wspólników albo akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% głosów na zgromadzeniu wspólników albo na walnym zgromadzeniu lub 5% kapitału zakładowego spółki będącej wnioskodawcą obejmującą wskazanie ich firmy (nazwy) lub imienia i nazwiska, siedziby i adresu lub miejsca zamieszkania oraz opisu prowadzonej działalności gospodarczej.”,

b) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) umowę spółki albo statut spółki oraz wyciąg z rejestru przedsiębiorców,”,

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadku powstania uzasadnionych wątpliwości, czy wnioskodawca będzie przestrzegać zasad uczciwego obrotu i prowadzić działalność w sposób należyście zabezpieczający interesy klientów, Komisja może, w zakresie niezbędnym do

sprawdzenia faktów podanych we wniosku, żądać przedstawienia innych informacji dotyczących sytuacji finansowej i prawnej wnioskodawcy lub jego akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% głosów na walnym zgromadzeniu.”;

28) w art. 40 uchyla się ust. 4;

29) art. 41 otrzymuje brzmienie:

„Art. 41. Komisja wydaje decyzję odmawiającą zezwolenia w przypadku gdy:

- 1) wniosek o wydanie zezwolenia nie spełnia wymagań określonych w art. 39 ust. 1 i 2,
- 2) wnioskodawca nie przedstawi, na żądanie Komisji, informacji, o których mowa w art. 39 ust. 3,
- 3) z analizy wniosku i załączonych do niego dokumentów wynika, że spółka nie zapewnia przestrzegania zasad uczciwego obrotu lub prowadzenia działalności w sposób należycie zabezpieczający interesy klientów.”;

30) dodaje się art. 41a i 41b w brzmieniu:

„Art. 41a. Towarowy dom maklerski posiadający zezwolenie na prowadzenie działalności maklerskiej jest obowiązany zatrudniać co najmniej 2 maklerów giełd towarowych.

Art. 41b. 1. Z zastrzeżeniem ust. 2, środki własne na prowadzenie przez towarowy dom maklerski działalności wynoszą nie mniej niż 500 000 zł.

2. Wymogu, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się, jeżeli towarowy dom maklerski prowadzi działalność

maklerską wyłącznie w zakresie obrotu towarami giełdowymi, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. a.”;

31) w art. 43 w ust. 1 zdanie wstępne otrzymuje brzmienie:

„1. W przypadku gdy towarowy dom maklerski narusza przepisy prawa, nie wypełnia warunków określonych w zezwoleniu, przekracza zakres zezwolenia, nie przestrzega zasad uczciwego obrotu lub narusza interesy klientów, Komisja może podjąć decyzję o:”;

32) w art. 44:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zezwolenie wygasa z dniem otwarcia likwidacji lub z dniem ogłoszenia upadłości towarowego domu maklerskiego, a także w przypadku nierozpoczęcia przez towarowy dom maklerski prowadzenia działalności w terminie, o którym mowa w art. 40 ust. 3 pkt 4.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W przypadku wygaśnięcia lub cofnięcia zezwolenia, Komisja może nakazać przeniesienie środków pieniężnych, rachunków lub rejestrów towarów giełdowych, a także innych dokumentów związanych ze świadczeniem usług przez towarowy dom maklerski, do innego towarowego domu maklerskiego, który uprzednio wyraził na to zgodę. W innym przypadku do postępowania z dokumentami związanymi z prowadzeniem działalności maklerskiej stosuje się art. 288 § 3, albo 476 § 3 Kodeksu spółek handlowych. Właściwy sąd niezwłocznie zawiadamia Komisję o wyznaczonym przechowawcy.”;

33) w art. 46 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) zmianach w składzie wspólników albo akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% głosów na zgromadzeniu wspólników albo na walnym zgromadzeniu,”;

34) w art. 47:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zakazane jest:

1) posiadanie udziałów albo akcji więcej niż jednego towarowego domu maklerskiego,

2) posiadanie przez towarowy dom maklerski udziałów lub akcji innego towarowego domu maklerskiego.”,

b) dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Posiadanie udziałów lub akcji przez podmiot zależny uważa się za posiadanie tych udziałów lub akcji przez podmiot dominujący.”,

c) w ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) nabycie lub objęcie udziałów lub akcji dokonywane w przypadku łączenia się towarowych domów maklerskich,”;

35) art. 48 otrzymuje brzmienie:

„Art. 48. 1. Nabycie lub objęcie udziałów lub akcji towarowego domu maklerskiego w liczbie, która spowoduje osiągnięcie lub przekroczenie 10%, 20%, 33% lub 50% głosów na zgromadzeniu wspólników albo na walnym zgromadzeniu, wymaga zgody Komisji, przy czym nabycie lub posiadanie udziałów lub akcji przez podmiot zależny uważa się za nabycie lub posiadanie przez podmiot dominujący, a nabycie lub posiadanie udziałów lub akcji

przez podmiot dominujący uważa się za nabycie lub posiadanie przez podmiot zależny.

2. Komisja nie udziela zgody, jeżeli w jej ocenie podmiot zamierzający nabyć udziały albo akcje nie zapewnia wykonywania prawa głosu w sposób należycie zabezpieczający interesy uczestników obrotu towarami giełdowymi lub przestrzegania przez towarowy dom maklerski zasad uczciwego obrotu.
3. Obowiązek uzyskania zgody Komisji, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy nabycia udziałów albo akcji towarowego domu maklerskiego w drodze dziedziczenia.”;

36) w art. 50:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. O ile umowy międzynarodowe ratyfikowane przez Rzeczpospolitą Polską nie stanowią inaczej, zagraniczna osoba prawna prowadząca działalność maklerską w zakresie obrotu towarami giełdowymi, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. a-d, w państwie będącym członkiem Unii Europejskiej może prowadzić taką działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w formie oddziału.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Do oddziału zagranicznej osoby prawnej, o której mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 37 ust. 6, art. 38-46, art. 49 i art. 52.”;

37) dodaje się art. 50a i 50b w brzmieniu:

„Art. 50a. 1. Działalność maklerska, o której mowa w art. 38 ust.2 pkt 2 i 5, w zakresie obrotu towarami giełdowymi, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. a, może być prowadzona także

przez nie będące towarowymi domami maklerskimi spółki handlowe.

2. Podmioty, o których mowa w ust. 1, mogą w obrocie giełdowym nabywać na rachunek własny towary giełdowe, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. a.
3. Podmioty, o których mowa w ust. 1, mogą także zawierać z klientami, w imieniu zleceniodawców, umowy dotyczące towarów giełdowych, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. a, na zasadach określonych w art. 758-764 § Kodeksu cywilnego, z zastrzeżeniem ust. 5.
4. Jeżeli regulamin giełdy tak stanowi, podmioty, o których mowa w ust. 1, mogą pośredniczyć na rzecz zleceniodawców przy zawieraniu z klientami umów dotyczących towarów giełdowych, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. a, na zasadach określonych w art. 758-764 § Kodeksu cywilnego, z zastrzeżeniem ust. 5.
5. Zleceniodawcą może być również podmiot nie będący przedsiębiorcą.

Art. 50b. 1. Podmioty, o których mowa w art. 9 ust. 3 pkt 4, mogą zawierać na giełdzie towarowej, we własnym imieniu, transakcje, których przedmiotem jest energia elektryczna, limity wielkości produkcji i emisji zanieczyszczeń lub prawa majątkowe, których cena zależy bezpośrednio lub pośrednio od energii elektrycznej, pod warunkiem zatrudnienia maklera giełd towarowych, w celu reprezentowania tych podmiotów w transakcjach giełdowych, oraz:

- 1) zawarcia z towarowym domem maklerskim, będącym członkiem giełdowej izby rozrachunkowej i prowadzącym działalność maklerską, o której mowa w art. 38 ust. 2 pkt 4, umowy o rozliczanie transakcji albo

- 2) uzyskania zezwolenia Komisji na prowadzenie rachunków lub rejestrów towarów giełdowych będących energią elektryczną, limitami wielkości produkcji i emisji zanieczyszczeń lub prawami majątkowymi, których cena zależy bezpośrednio lub pośrednio od energii elektrycznej.
2. W przypadku zawarcia umowy o rozliczanie transakcji, o której mowa w ust. 1 pkt 1, transakcje zawierane przez podmioty, o których mowa w art. 9 ust. 3 pkt 4, będą rozliczane przez będący członkiem danej giełdy towarowy dom maklerski, który na podstawie tej umowy będzie gwarantować wywiązywanie się przez te podmioty z wszelkich zobowiązań z tytułu zawieranych transakcji giełdowych.
 3. Do umowy o rozliczanie transakcji stosuje się odpowiednio przepisy art. 35 i 36 oraz art. 46 pkt 4.
 4. Zezwolenie na prowadzenie rachunków lub rejestrów towarów giełdowych, o których mowa w ust. 1, jest wydawane na wniosek zainteresowanego podmiotu.
 5. Wniosek, o którym mowa w ust. 4, powinien zawierać:
 - 1) nazwę (firmę) oraz siedzibę i adres wnioskodawcy, a także dane osobowe (imiona, nazwiska, daty urodzenia, miejsca urodzenia oraz adresy zamieszkania) członków organów zarządzających i nadzorujących wnioskodawcy, osób upoważnionych do reprezentowania wnioskodawcy, jak również innych osób, które będą kierować działalnością maklerską, ich kwalifikacje zawodowe oraz dotychczasowy przebieg pracy zawodowej,

- 2) oświadczenia osób, które będą kierować działalnością maklerską w zakresie prowadzenia rachunków lub rejestrów towarów giełdowych, o nieuznaniu prawomocnym orzeczeniem za winnego przestępstw określonych w art. 27 ust. 1 pkt 3,
 - 3) informacje o towarach giełdowych, które będzie nabywać wnioskodawca,
 - 4) informacje o posiadanych urządzeniach telekomunikacyjnych,
 - 5) akt założycielski wnioskodawcy oraz statut i wyciąg z rejestru przedsiębiorców,
 - 6) listę maklerów giełd towarowych, którzy będą zatrudnieni przez wnioskodawcę,
 - 7) umowę, w której giełdowa izba rozrachunkowa albo Krajowy Depozyt zobowiąże się do rozliczania transakcji zawartych przez wnioskodawcę, pod warunkiem uzyskania przez wnioskodawcę zezwolenia na prowadzenie rachunków lub rejestrów towarów giełdowych.
6. Komisja rozpoznaje wniosek w terminie 2 miesięcy od dnia jego złożenia.
7. Komisja wydaje decyzję odmawiającą zezwolenia na prowadzenie rachunków lub rejestrów towarów giełdowych, o których mowa w ust. 1, jeżeli:
- 1) z analizy wniosku i dołączonych do niego dokumentów wynika, że podmiot występujący z wnioskiem nie zapewni prowadzenia działalności w sposób niezagrażający bezpieczeństwu obrotu towarami giełdowymi,
 - 2) podmiot nie posiada środków własnych w wysokości określonej w art. 41b ust. 1.

8. Komisja może cofnąć zezwolenie, o którym mowa w ust. 4, jeżeli:
- 1) podmiot prowadzi działalność w sposób zagrażający bezpieczeństwu obrotu towarami giełdowymi,
 - 2) wysokość środków własnych posiadanych przez podmiot spadła poniżej wysokości określonej w art. 41b ust. 1,
 - 3) nastąpiła zmiana stanu faktycznego w zakresie danych wskazanych we wniosku, która uzasadnia przypuszczenie, że podmiot nie zapewni prowadzenia działalności w sposób niezagrażający bezpieczeństwu obrotu towarami giełdowymi.
9. W stosunku do podmiotów, o których mowa w art. 9 ust. 3 pkt 4, posiadających zezwolenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, stosuje się odpowiednio przepisy art. 42, art. 44 i art. 46 pkt 1”;

38) art. 51 otrzymuje brzmienie:

„Art. 51. Ogłoszenie upadłości, otwarcie postępowania układowego, wszczęcie postępowania egzekucyjnego lub wydanie innego orzeczenia lub decyzji o likwidacji, zawieszeniu lub ograniczeniu prowadzenia działalności:

- 1) uczestnika Krajowego Depozytu, wykonującego zadania w zakresie rozliczania transakcji zawieranych w obrocie towarami giełdowymi,
- 2) członka giełdowej izby rozrachunkowej, skutkujących zawieszeniem lub ograniczeniem dokonywania przez te podmioty spłaty zadłużenia albo ograniczających zdolność swobodnego rozporządzania mieniem, nie wywołuje skutków prawnych wobec środków znajdujących się na rachunku lub w rejestrze towarów

giełdowych, koncie depozytowym, rachunku pieniężnym lub rachunku bankowym tych podmiotów, służącym do realizacji rozliczeń transakcji w zakresie, w jakim środki te są potrzebne do rozliczenia transakcji w Krajowym Depozycie albo w giełdowej izbie rozrachunkowej, chociażby postępowanie zostało wszczęte albo inne orzeczenie lub decyzja została wydana przed jej rozliczeniem.”;

39) w art. 53 w ust. 1:

a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) maklerzy giełd towarowych i maklerzy papierów wartościowych,”

b) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) maklerzy niezależni,”

c) w pkt 3 dodaje się lit. e-h w brzmieniu:

„e) domu maklerskiego,

f) zagranicznej osoby prawnej, o której mowa w art. 50 ust. 1,

g) spółek handlowych, o których mowa w art. 50a,

h) Krajowego Depozytu.”

d) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) osoby zatrudnione w podmiotach wymienionych w pkt 1, 2a i 3 oraz pozostające z tymi podmiotami w stosunku zlecenia lub w innym stosunku prawnym o podobnym charakterze.”;

40) art. 54 i art. 55 otrzymują brzmienie:

„Art. 54. Z zastrzeżeniem art. 55–55b, informacje stanowiące tajemnicę zawodową mogą być ujawniane wyłącznie na żądanie:

- 1) sądu lub prokuratora:
 - a) w związku z toczącym się przeciwko osobie fizycznej, będącej stroną umowy, czynności lub transakcji zawartej z podmiotem obowiązany do zachowania tajemnicy zawodowej, postępowaniem karnym lub karnym skarbowym albo w związku z wykonaniem wniosku o udzielenie pomocy prawnej, pochodzącego od państwa obcego, które na mocy ratyfikowanej umowy międzynarodowej wiążącej Rzeczpospolitą Polską ma prawo występować o udzielenie informacji objętych tajemnicą zawodową,
 - b) w związku z toczącym się postępowaniem karnym lub karnym skarbowym o przestępstwo popełnione w związku z działaniem osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nie posiadającej osobowości prawnej, będącej stroną umowy, czynności lub transakcji zawartej z podmiotem obowiązany do zachowania tajemnicy zawodowej,
- 2) sądu - w związku z prowadzonym postępowaniem spadkowym lub o podział majątku między małżonkami albo prowadzoną przeciwko osobie fizycznej, będącej stroną umowy, czynności lub transakcji zawartej z podmiotem obowiązany do zachowania tajemnicy zawodowej, sprawą o alimenty lub o rentę o charakterze alimentacyjnym,
- 3) ministra właściwego do spraw finansów publicznych w związku z toczącym się przed organem kontroli skarbowej postępowaniem w sprawie o przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe:
 - a) przeciwko osobie fizycznej, będącej stroną umowy, czynności lub transakcji zawartej z podmiotem obowiązany do zachowania tajemnicy zawodowej,

- b) popełnione w zakresie działalności osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nie posiadającej osobowości prawnej, będącej stroną umowy, czynności lub transakcji zawartej z podmiotem obowiązany do zachowania tajemnicy zawodowej,
- 4) Prezesa Najwyższej Izby Kontroli lub upoważnionego przez niego kontrolera - w zakresie danych dotyczących jednostki kontrolowanej, niezbędnych do ustalenia stanu faktycznego w prowadzonym postępowaniu kontrolnym dotyczącym tej jednostki, określonym w ustawie z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2001 r. Nr 85, poz. 937 i Nr 154, poz. 1800 oraz z 2002 r., Nr 153, poz. 1271),
- 5) biegłego rewidenta upoważnionego do badania sprawozdań finansowych podmiotu obowiązany do zachowania tajemnicy zawodowej, na podstawie zawartej z nim umowy - jeżeli jest to niezbędne do celów tego badania,
- 6) służb ochrony państwa i ich upoważnionych pisemnie funkcjonariuszy lub żołnierzy - w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania sprawdzającego na podstawie przepisów o ochronie informacji niejawnych,
- 7) Policji - jeżeli jest to konieczne do skutecznego zapobieżenia popełnieniu przestępstwa, jego wykrycia albo ustalenia sprawców i uzyskania dowodów, na zasadach i w trybie określonych w art. 20 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58, Nr 19, poz. 185, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 731, Nr 113, poz. 984, Nr 115, poz. 996, Nr 153, poz. 1271, Nr 176, poz. 1457 i Nr 200, poz. 1688),
- 8) komornika sądowego - w związku z toczącym się postępowaniem egzekucyjnym.

Art. 55. W związku z wykonywaniem ustawowo określonych zadań w zakresie nadzoru, Komisja oraz jej upoważnieni przedstawiciele mają prawo dostępu do informacji stanowiących tajemnicę zawodową, będących w posiadaniu podmiotów zobowiązanych do jej zachowania.”;

41) dodaje się art. 55a–55c w brzmieniu:

„Art. 55a. Nie narusza obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej przekazywanie informacji stanowiących taką tajemnicę:

- 1) w zawiadomieniu o przestępstwie lub w załączonych do niego dokumentach,
- 2) Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej, Szefowi Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych, organom podatkowym lub organom kontroli skarbowej – w zakresie, trybie i na warunkach określonych w odrębnych ustawach,
- 3) przez towarowe domy maklerskie i domy maklerskie oraz zagraniczne osoby prawne, o których mowa w art. 50 ust. 1 i 2 - w zakresie, trybie i na warunkach określonych w ustawie z dnia 14 lutego 2003 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych (Dz. U. Nr 50, poz. 424),
- 4) przez Komisję lub jej upoważnionego przedstawiciela do publicznej wiadomości w zakresie dotyczącym treści podjętych uchwał i decyzji, także w sprawach indywidualnych, na podstawie których są wydawane decyzje administracyjne - jeżeli ze względu na interes rynku towarowego Komisja uznała przekazanie takiej informacji za uzasadnione,
- 5) w wykonaniu obowiązków informacyjnych, publikacyjnych lub sprawozdawczych określonych w

niniejszej ustawie lub przepisach wykonawczych wydanych na jej podstawie,

6) za zgodą osoby, której ta informacja dotyczy.

Art. 55b. Komisja może przekazać będące w jej posiadaniu informacje stanowiące tajemnicę zawodową:

- 1) rzecznikowi dyscyplinarnemu lub sądowi dyscyplinarnemu stowarzyszenia, o którym mowa w art. 14 ust. 7 pkt 3 ustawy powołanej w art. 2 pkt 9 lit. c, wyłącznie w zakresie niezbędnym do ustalenia, na potrzeby postępowania dyscyplinarnego, naruszenia zasad etyki zawodowej przez maklera, będącego członkiem tego stowarzyszenia,
- 2) rzecznikowi sądu lub sądowi izby, wyłącznie w zakresie niezbędnym do ustalenia, na potrzeby prowadzonego postępowania, naruszenia przez członka izby zasad etyki lub zasad rzetelnego wykonywania działalności gospodarczej.

Art. 55c. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej rozciąga się również na osoby, którym informacje stanowiące taką tajemnicę zostały ujawnione na podstawie art. 54-55b.”;

42) w art. 56 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wprowadzający towar giełdowy, o którym mowa w art. 2 pkt 2 lit. d i e, do obrotu giełdowego odpowiada za szkodę wyrządzoną wskutek wady towaru giełdowego, chyba że ani on, ani osoby, za które odpowiada, nie ponoszą winy.”;

43) dodaje się art. 56a i art. 56b w brzmieniu:

„Art. 56a. 1. Kto z naruszeniem art. 3 ust. 1 proponuje nabycie lub nabywa prawa majątkowe, których cena zależy

bezpośrednio lub pośrednio od oznaczonych co do gatunku rzeczy, określonych rodzajów energii, limitów wielkości produkcji lub zanieczyszczeń oraz kursów walut i stóp procentowych, podlega grzywnie do 1 000 000 zł albo karze pozbawienia wolności do lat 2 albo obu tym karom łącznie.

2. Tej samej karze podlega, kto dopuszcza się czynu określonego w ust. 1, działając w imieniu lub w interesie osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej.

Art. 56b. 1. Osoby, o których mowa w art. 53 oraz w art. 55c, ponoszą, z zastrzeżeniem ust. 2, odpowiedzialność za szkody wynikające z ujawnienia informacji stanowiącej tajemnicę zawodową i wykorzystania jej niezgodnie z przeznaczeniem.

2. Osoby, o których mowa w art. 53, nie ponoszą odpowiedzialności za szkodę wynikającą z ujawnienia i wykorzystania niezgodnie z przeznaczeniem informacji stanowiącej tajemnicę zawodową przez osoby, którym informacje takie zostały przekazane na podstawie art. 54-55b.”;

44) art. 57 otrzymuje brzmienie:

„Art. 57. Kto bez wymaganego zezwolenia lub wbrew jego warunkom prowadzi giełdę towarową, giełdową izbę rozrachunkową lub towarowy dom maklerski podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.”;

45) w art. 61 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Tej samej karze podlega, kto, wbrew nakazowi określönemu w art. 44 ust. 4, nie dokonuje przeniesienia środków pieniężnych, rachunków lub rejestrów towarów giełdowych oraz dokumentów związanych ze świadczeniem usług maklerskich w zakresie obrotu towarami giełdowymi.”;

46) Dodaje się art. 61a w brzmieniu:

„Art. 61a. W sprawach o przestępstwa określone w ustawie, właściwość prokuratury okręgowej określa się zgodnie z rozporządzeniem wydanym na podstawie art. 17 ust. 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 206 i Nr 213, poz. 1102).”.

Art. 2. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. - Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (Dz. U. z 2002 r. Nr 49, poz. 447 i Nr 240, poz. 2055 oraz z 2003 r. Nr 50, poz. 424) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 14 w ust. 7 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) izby gospodarczej, o której mowa w art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. Nr 103, poz. 1099, z 2002 r. Nr 200, poz. 1686 oraz z r., Nr, poz.)”;

2) w art. 25:

a) w ust. 1 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) z towarowym domem maklerskim, działającym na podstawie ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, o ile świadczy on usługi dotyczące towarów giełdowych, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. d tej ustawy, lub”;

b) dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Przez wykonywanie zawodu maklera rozumie się także pozostawanie osoby wpisanej na listę maklerów w stosunku

pracy, zlecenia lub w innym stosunku prawnym o podobnym charakterze z maklerem niezależnym, o którym mowa w art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych.”;

3) w art. 30 w ust. 2b pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) dokonywanie czynności związanych z obrotem towarami giełdowymi, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. d-e ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami (Dz. U. Nr 123, poz. 1351) art. 2 otrzymuje brzmienie:

„Art. 2. Przepisy ustawy dotyczące papierów wartościowych stosuje się również do praw majątkowych, o których mowa w art. 97 ustawy, wymienionej w art. 1 pkt 5 lit. d i art. 2 pkt 2 lit. d i e ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. Nr 103, poz. 1099, z 2002 r., Nr 200, poz. 1686 oraz z r., Nr, poz.).”.

Art. 4. 1. W okresie 2 lat od dnia wejścia w życie ustawy art. 7 ust. 2 pkt 9 lit. b i c ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się z zastrzeżeniem, że do uzyskania zezwolenia na prowadzenie giełdy wystarczające jest zobowiązanie 4 przedsiębiorstw energetycznych posiadających koncesję na wytwarzanie, przesyłanie, dystrybucję oraz obrót energią elektryczną.

2. Bieg trzyletniego okresu, o którym mowa w art. 31 ust. 1 pkt 5 ustawy zmienianej w art. 1, rozpoczyna się w dniu 1 stycznia 2004 r.

Art. 5. Przepisy art. 27 ust. 3 i 4 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się od dnia uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.

Art. 6. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi i ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami

U Z A S A D N I E N I E

Obecna nowelizacja ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych zwana dalej „ustawą”, ma na celu uwzględnienie szeregu najbardziej istotnych zmian, wynikających z potrzeb obrotu towarowego. Oprócz tego do ustawy zostało wprowadzonych wiele zmian o charakterze legislacyjnym, tak aby jej treść w niezbędnym zakresie zharmonizować z treścią innych ustaw, podlegających zmianom na przestrzeni ostatnich kilku lat.

Zmiany redakcyjno–legislacyjne miały na celu:

- 1) poprawienie pod względem legislacyjnym i redakcyjnym przepisów, których brzmienie wywołuje wątpliwości interpretacyjne, oraz usunięcie luk regulacyjnych,
- 2) zdefiniowanie poszczególnych rodzajów działalności maklerskiej, tak aby stworzyć ich spójny katalog,
- 3) zsynchronizowanie przepisów ustawy przede wszystkim ze znowelizowanym tekstem ustawy – Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi, a także ustawy – Prawo działalności gospodarczej.

Zatem w art. 2 pkt 15 uchylony art. 30 ust. 6 ustawy – Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (Pr.P.W.) należało zastąpić powołaniem się na art. 30 ust. 2b pkt 3 Pr.P.W.; w art. 9 ust. 3 pkt 3 odwołanie do art. 30 ust. 6 ustawy Pr.P.W należało zastąpić powołaniem się na art. 30 ust. 2b pkt 3 Pr.P.W, itp.

Z kolei z dniem 1 stycznia 2001 r. weszła w życie ustawa z dnia 19 listopada 1999 r. – Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 101, poz. 1178, z późn. zm.). Na podstawie art. 98 ust. 1 i 2 zniesiony został obowiązek uzyskania zezwolenia związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej, jeżeli przepisy danej ustawy nie zawierają postanowień

określających m.in. zakres i warunki wykonywania tej działalności oraz udzielenia koncesji albo wydawania zezwoleń. W związku z powyższym pojawiła się konieczność zmiany obowiązujących dotąd przepisów art. 8 oraz art. 41 ustawy. Zawarte tam przepisy dotyczące „rękojmi prowadzenia działalności w sposób należyty” zastały zastąpione analogicznym sformułowaniem przyjętym przy ostatniej nowelizacji Pr.P.W. (art. 43 pkt 5 Pr.P.W.).

Podobnie, kierując się kryterium precyzyjnego określenia warunków wykonywanej działalności przez towarowe domy maklerskie, wskazano, że towarowy dom maklerski jest obowiązany zatrudnić co najmniej 2 maklerów giełd towarowych. Określono również minimalną wysokość środków własnych towarowego domu maklerskiego w zależności od zakresu prowadzonej działalności (art. 41a).

Kolejna zmiana dotyczy rozszerzenia i uściślenia, podobnie jak to uczyniono w obecnej redakcji ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe, katalogu podmiotów, którym mogą zostać przekazane informacje stanowiące tajemnicę zawodową.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym, wzorem ustawy – Prawo bankowe, wprowadzona została ogólna norma pozwalająca na zastąpienie formy pisemnej, w tym zastrzeżonej pod rygorem nieważności, formą elektroniczną (zrównaną w skutkach prawnych z podpisem elektronicznym – art. 3a ustawy).

Główne kierunki zmian o charakterze ściśle merytorycznym (nie podyktowane zmianą przepisów innych ustaw) dotyczą rozszerzenia rodzajów towarów giełdowych, liberalizacji niektórych wymogów, w tym organizacyjno-finansowych (na rynku kasowym), rozszerzenia kręgu podmiotów, które mogą być stronami transakcji giełdowej, a w ślad za tym członkiem giełdy towarowej lub giełdowej izby rozrachunkowej.

Rozszerzony został zatem katalog towarów giełdowych zawarty w art. 2 pkt. 2 ustawy. Przedmiotem obrotu giełdowego będą mogły być również limity emisji zanieczyszczeń oraz prawa majątkowe, których cena zależy bezpośrednio lub pośrednio od wartości limitów emisji zanieczyszczeń.

Zróznicowane zostały wymogi dotyczące minimalnej wysokości kapitału zakładowego spółki prowadzącej giełdę towarową. W efekcie, w przypadku obrotu towarami giełdowymi nie będącymi prawami majątkowymi, wymagana wysokość będzie znacznie niższa od dotychczasowej - w przypadku rzeczy oznaczonych co do gatunku nawet trzykrotnie.

Nowela jednoznacznie rozstrzyga, że spółka akcyjna prowadząca giełdę towarową może być spółką publiczną. Tym samym nie będzie wówczas obowiązywała zasada wyrażona w art. 6 ust. 1 ustawy, zgodnie z którą akcje takiej spółki mogą być wyłącznie imienne. Możliwość wprowadzenia do publicznego obrotu akcji spółki prowadzącej giełdę towarową, zrówna pod tym względem status takiej spółki ze statusem spółki prowadzącej giełdę na podstawie przepisów Pr.P.W. Ta ostatnia ustawa, również wprowadza zasadę, że spółka prowadząca giełdę papierów wartościowych może być spółką publiczną.

W noweli usunięto ograniczenia w zakresie wykonywania przez jednego akcjonariusza prawa głosu na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy spółki prowadzącej giełdę towarową. Oznacza to, że akcjonariusze takiej spółki, inaczej niż w przypadku akcjonariuszy spółki prowadzącej giełdę papierów wartościowych (art. 100 Pr.P.W.), będą mogli wykonywać prawo głosu w liczbie wynikającej z posiadanych przez siebie akcji - i w tych granicach bez żadnych ograniczeń ustawowych.

Członkiem giełdy towarowej, poza podmiotami dotychczas wskazanymi, dodatkowo będą mogły być: domy składowe, grupy producentów rolnych oraz nie będące towarowymi domami maklerskimi spółki handlowe (przyznano im prawo do zawierania transakcji giełdowych, których wyłącznym przedmiotem są rzeczy oznaczone co do gatunku). Również przedsiębiorstwom energetycznym i odbiorcom uprawnionym do korzystania z usług przesyłowych umożliwiono uzyskanie członkostwa i zawieranie transakcji w imieniu własnym i na własny rachunek w zakresie praw majątkowych, których cena zależy bezpośrednio lub pośrednio od ceny energii elektrycznej. Dotychczas te ostatnie podmioty mogły być stronami transakcji wyłącznie na rynku kasowym.

Nowela rozszerza dopuszczalny zakres działalności giełdowej izby rozrachunkowej. Obecnie będzie ona mogła również rozliczać transakcje na rynku gotówkowym, z wyjątkiem transakcji dotyczących towarów będących rzeczami oznaczonymi co do gatunku. Ma to znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa obrotów, szczególnie na rynku energii. W ślad za tym odpowiednio rozszerzony został katalog podmiotów, które mogą zostać członkiem giełdowej izby rozrachunkowej.

Ważną modyfikacją dotychczasowych zasad jest umożliwienie towarowym domom maklerskim prowadzenia działalności, również w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, a nie tylko spółki akcyjnej, jak dotychczas. Stanowi to duże ułatwienie dla dotychczasowych brokerów. Z drugiej strony towarowe domy maklerskie nie będą mogły

prowadzić działalności maklerskiej w zakresie praw majątkowych, których cena zależy bezpośrednio lub pośrednio od kursów walut i stóp procentowych. Aby prowadzić działalność maklerską w zakresie ww. praw majątkowych, spółki prowadzące towarowe domy maklerskie będą zobowiązane uzyskać zezwolenie na prowadzenie działalności maklerskiej na podstawie ustawy – Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi, gdyż działalność na rynku pochodnych finansowych zostanie zastrzeżona dla domów maklerskich prowadzących działalność na podstawie tej ustawy. W ślad za tym towarowe domy maklerskie zostały pozbawione możliwości prowadzenia działalności w zakresie praw majątkowych, których cena zależy bezpośrednio lub pośrednio od kursów walut i stóp procentowych na giełdzie papierów wartościowych.

Biorąc pod uwagę nowe usytuowanie towarowych domów maklerskich na giełdzie towarowej, również maklerzy giełd towarowych nie będą mogli wykonywać zawodu w odniesieniu do praw majątkowych, których cena zależy bezpośrednio lub pośrednio od kursów walut i stóp procentowych. Z drugiej strony „kapitałowe” domy maklerskie, które będą mogły prowadzić działalność w zakresie obrotu towarami giełdowymi, o których mowa w art. 2 pkt. 2 lit. d-e, na giełdzie towarowej, w zakresie obrotu pochodnymi towarowymi (art. 2 pkt 2 lit. d) będą mogły być reprezentowane również przez maklerów giełd towarowych. Maklerzy papierów wartościowych będą z kolei uprawnieni do reprezentowania domu maklerskiego w transakcjach z zakresu art. 2 pkt 2 lit. d-e oraz reprezentowania towarowego domu maklerskiego w zakresie obrotu towarami giełdowymi, o których mowa w art. 2 pkt. 2 lit. d.

Bardzo istotną zmianą wychodzącą naprzeciw oczekiwaniom uczestników giełdowego obrotu towarowego jest umożliwienie pośredniczenia tym dotychczasowym brokerom, którzy nie są w stanie spełnić wymogów organizacyjno-kapitałowych przewidzianych dla towarowych domów maklerskich. W ten sposób ustawodawca uwzględnił fakt, że gotówkowy rynek towarowy nie jest i nigdy nie będzie posiadał infrastruktury kapitałowej charakterystycznej dla rynku papierów wartościowych, bądź terminowego rynku towarowego. Dlatego też ustawodawca przesądza w noweli, że działalność maklerska tych podmiotów może być prowadzona w ograniczonym zakresie. Po pierwsze - prowadzące ją podmioty (nie będące licencjonowanymi towarowymi domami maklerskimi) mogą, jako członkowie giełdy towarowej, wyłącznie pośredniczyć w imieniu własnym, lecz na rachunek dającego zlecenie, oraz doradzać w zakresie obrotu giełdowego. Po drugie – przedmiotem zlecenia nabycia lub zbycia towaru giełdowego albo odpłatnego udzielania pisemnej lub ustnej rekomendacji

nabycia lub zbycia mogą być wyłącznie rzeczy oznaczone co do gatunku. Po trzecie – wprowadzony został wymóg, aby działalność w przedmiotowym zakresie była prowadzona w formie wspomnianej wyżej spółki handlowej, co powinno zagwarantować w minimalnym zakresie stabilność prowadzonej działalności przez te podmioty. Ostatnim wreszcie wymogiem jest obowiązek zatrudnienia przez te podmioty co najmniej jednego maklera giełd towarowych. Ponieważ do spółek handlowych nie będą miały zastosowania przepisy dotyczące towarowych domów maklerskich, oznacza to faktyczne wyłączenie spod nadzoru Komisji ww. spółek handlowych prowadzących działalność na rynku kasowym. Poza prowadzeniem działalności maklerskiej spółki handlowe będą mogły prowadzić na giełdzie towarowej działalność o charakterze agencyjnej (art. 50a ust. 2 – 5), i w jej ramach zawierać transakcje na rachunek zleceniodawcy, co będzie stanowić wyjątek od zasady, że stronami transakcji giełdowej są wyłącznie członkowie giełdy.

Kolejna istotna zmiana dotyczy art. 50 ust. 1 nowelizowanej ustawy. Ograniczenie zakresu działalności zagranicznych osób prawnych, które będą mogły prowadzić działalność maklerską w zakresie obrotu towarami giełdowymi, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit a–d ustawy, jest identyczne, jak w przypadku krajowych towarowych domów maklerskich. Wprowadzona zmiana znajduje swoje uzasadnienie w potrzebie dostosowania ustawy do prawa Unii Europejskiej – wyłączono ten zakres działalności zagranicznych osób prawnych, który podlegał dyrektywie o świadczeniu usług inwestycyjnych. Zatem zagraniczna osoba prawna, która zamierza prowadzić działalność maklerską w zakresie towarów giełdowych, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit e ustawy, będzie zobowiązana spełnić wymogi określone w ustawie – Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi. Podobnie jak w przypadku towarowych domów maklerskich, nie ma dotychczas zagranicznych osób prawnych, które prowadzą działalność maklerską w zakresie obrotu towarami giełdowymi w rozumieniu przepisów ustawy o giełdach towarowych, nowelizacja nie spowoduje więc ograniczenia nabytych praw podmiotowych.

Ostatnia istotna zmiana wiąże się z rozszerzeniem katalogu podmiotów, w których maklerzy będą mogli wykonywać zawód maklera giełd towarowych.

Nowela zmienia także przepisy niektórych innych ustaw. W szczególności w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. - Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi została wprowadzona zmiana polegająca na przyznaniu Przewodniczącemu Komisji, w sprawach

cywilnych z zakresu publicznego obrotu, uprawnień prokuratora wynikających z przepisów K.p.c., a w sprawach karnych – uprawnienia pokrzywdzonego określone w przepisach K.p.k.

Obecna nowela nie zawiera norm sprzecznych z ustawodawstwem Unii Europejskiej. Nowela ma również na celu dostosowanie ustawy o giełdach towarowych do zgodności z Dyrektywą Rady 93/6/EEC z dnia 15 marca 1993 r. w sprawie adekwatności kapitału firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych oraz Dyrektywą Rady 93/22/EEC z dnia 10 maja 1993 r. w sprawie usług inwestycyjnych w zakresie papierów wartościowych.

Projekt był opiniowany przez Radę Legislacyjną przy Prezesie Rady Ministrów. Większość uwag Rady Legislacyjnej została uwzględniona. W konkluzji opinii, Rada Legislacyjna zawarła propozycję odłożenia nowelizacji do czasu zebrania bogatszych doświadczeń związanych z obserwacją już funkcjonujących giełd towarowych. Propozycja odłożenia nowelizacji nie została przyjęta z następujących powodów:

- 1) żaden z podmiotów potencjalnie zainteresowanych prowadzeniem działalności w zakresie obrotu towarami giełdowymi dotychczas nie występował o udzielenie zezwolenia na prowadzenie takiej działalności. Rynek towarów giełdowych nie funkcjonuje więc obecnie w kształcie przewidzianym ustawą,
- 2) okresy dostosowawcze przewidziane w ustawie zostały wydłużone do końca br. Ustawa weszła w życie w 2000 r. Istnieje ryzyko, że nawet po upływie tego okresu podmioty nie będą rejestrować giełd towarowych, bowiem rygory narzucane obecną ustawą będą w ich odczuciu zbyt ostre. Nowelizacja pozwoli ograniczyć ryzyko wystąpienia „permanentnego stanu przejściowego” w tym segmencie rynku,
- 3) nowelizacja realizuje postulaty środowiska dotyczące liberalizacji działalności w zakresie obrotu towarowego i idzie w kierunku ułatwienia rejestracji giełd towarowych. Obecny projekt powstał w rezultacie zgłaszania ww. postulatów.

Ocena przewidywanych skutków społeczno-gospodarczych wynikających z projektu (OSR)

Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje akt normatywny

Projekt ustawy o zmianie ustawy o giełdach towarowych i ustawy – Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi oddziałuje na:

- podmioty, które prowadzą lub zamierzają prowadzić działalność maklerską,
- podmioty, które zamierzają prowadzić działalność maklerską w zakresie obrotu towarami giełdowymi (w szczególności przez umożliwienie prowadzenia takiej działalności

spółkom z o.o., ograniczenie wymogów kapitałowych i dopasowanie ich do zakresu prowadzonej działalności oraz związanego z nią ryzyka),

- maklerów papierów wartościowych,
- maklerów giełd towarowych (przez ograniczenie wymogu wyższego wykształcenia do średniego wykształcenia i ograniczenie zakresu dopuszczalnego działania tych maklerów do czynności, których przedmiotem są towary giełdowe, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. a-d projektu),
- zagraniczne osoby fizyczne, które będą chciały wykonywać na terytorium RP zawód maklera giełd towarowych (przez wprowadzenie przepisów umożliwiających uznawanie kwalifikacji takim osobom),
- przedsiębiorstwa energetyczne posiadające koncesję na wytwarzanie, przesyłanie, dystrybucję oraz obrót energią elektryczną oraz na będących osobami prawnymi odbiorców uprawnionych do korzystania z usług przesyłowych, zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (przez umożliwienie im, w ograniczonym zakresie, bezpośredniego zawierania transakcji na niektóre towary giełdowe na giełdzie towarowej),
- spółki handlowe, które będą mogły prowadzić działalność maklerską w zakresie obrotu towarami giełdowymi polegającą na świadczeniu usług brokerskich i doradztwie w zakresie towarów giełdowych, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. a projektu, oraz pośredniczyć w zawieraniu transakcji giełdowych na takie towary,
- giełdy towarowe (przez złagodzenie wymogów w zakresie uzyskiwania zezwolenia na prowadzenie giełdy. Złagodzenie to dotyczy zarówno wymogów kapitałowych, jak i liczby podmiotów, które muszą zobowiązać się do prowadzenia działalności na danej giełdzie; rozszerzono także zakres prowadzenia działalności przez giełdy towarowe),
- uczestników obrotu giełdowego – w zakresie regulacji umożliwiających im zawieranie w obrocie towarami giełdowymi transakcji w formie elektronicznej na zasadach innych niż uregulowane w ustawie o podpisie elektronicznym i wydanych na jego podstawie aktach wykonawczych,
- innych podmiotów - w zakresie przepisu art. 51 projektu.

Wyniki przeprowadzonych konsultacji

W ramach prac nad projektem prowadzone były konsultacje z przedstawicielami potencjalnych uczestników obrotu towarami giełdowymi oraz innymi zainteresowanymi organizacjami, w szczególności z:

- Prezesem Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych,
- Prezesem Izby Domów Maklerskich,
- Prezesem Związku Maklerów i Doradców,
- Krajową Radą Banków Depozytariuszy,
- Prezesem Giełdy Energii S.A.,
- Prezesem Warszawskiej Giełdy Towarowej S.A.,
- Prezesem Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.,
- Prezesem Związku Banków Polskich.

Należy podkreślić, że inicjatywa nowelizacji ustawy o giełdach towarowych była w zasadzie wynikiem postulatów zgłaszanych przez potencjalnych uczestników obrotu towarowego. Postulaty te dotyczyły zliberalizowania wymogów kapitałowych oraz wymogów dotyczących prowadzenia działalności na rynku towarów giełdowych. Zostały one uwzględnione w projekcie.

Wyniki analizy wpływu projektu na sektor finansów publicznych w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie projektu nie będzie miało wpływu na sektor finansów publicznych, nie zwiększy obciążeń biurokratycznych oraz nie wywoła ujemnych skutków finansowych dla budżetu państwa ani dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Wyniki analizy wpływu projektu na rynek pracy

Wejście w życie projektu umożliwi spółkom handlowym świadczenie na giełdach towarowych usług w zakresie towarów giełdowych będących rzeczami oznaczonymi co do gatunku, bez konieczności spełnienia przez nie szczególnych wymogów. Powinno to

stworzyć dodatkowe miejsca zatrudnienia w szczególności osobom trudniącym się handlem i pośrednictwem w sprzedaży.

Wyniki analizy wpływu projektu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie projektu nie powinno mieć znaczącego wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz sytuację i rozwój regionalny.

Wskazanie źródeł finansowania

Projekt nie pociąga za sobą zwiększenia wydatków lub zmniejszenia dochodów dla budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

**SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH**

Prof. dr hab. Danuta Hübner
Sekt. Min. DH/885 /2003/DPE-ot

Warszawa, 19.03. 2003 r.

**Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów**

Opinia o zgodności projektu ustawy o zmianie ustawy o giełdach towarowych i ustawy - Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi, z prawem Unii Europejskiej wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (DZ. U. Nr 106 poz. 49), przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedłożonym projektem ustawy (pismo nr KRM-10-18-03), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

- I. Opiniowana nowelizacja ustawy ma na celu uwzględnienie najbardziej istotnych zmian wynikających z potrzeb obrotu towarowego. Przedmiotem projektu ustawy jest m.in. rozszerzenie rodzajów towarów giełdowych, liberalizacja niektórych wymogów, w tym organizacyjno – finansowych (na rynku kasowym) oraz rozszerzenie kręgu podmiotów, które mogą być stronami transakcji giełdowej.
- II. Zakres tematyczny projektowanych zmian ustawy uregulowany jest w prawie europejskim Dyrektywą Rady 93/6/EWG z dnia 15 marca 1993 r. w sprawie adekwatności kapitału firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych (Dz. Urz. WE nr L 141 z 11.06.1993 r.) w skrócie nazywana Dyrektywą CAD (*Capital Adequacy Directive*) nowelizowana przez Dyrektywę Parlamentu i Rady 98/31WE z 22 czerwca 1998 r. w sprawie zmiany Dyrektywy 93/6/EWG (Dz. Urz. WE nr L 204 z 21.07.1998 r.) oraz Dyrektywę Parlamentu i Rady 98/33/WE

z 22 czerwca 1998 r. w sprawie zmiany art.2 Załącznika II do Dyrektywy 93/6/EWG (Dz. Urz. WE nr L 204 z 21.07.1998 r.). Proponowane zmiany ustawy są zgodne z założeniami ww. dyrektyw.

- III. Z treści art. 1 pkt 18c projektu odnoszącego się do kwestii kwalifikacji wymaganych od osoby ubiegającej się o wpis na listę maklerów giełd towarowych wynika, iż zawody te mają status tzw. zawodów regulowanych, do których w prawie wspólnotowym odnosi się Dyrektywa Rady 89/48/EWG z dnia 21 grudnia 1988 r. w sprawie ogólnego systemu uznawania dyplomów szkół wyższych, przyznawanych na zakończenie przynajmniej trzyletniego kształcenia i szkolenia zawodowego oraz Dyrektywa Rady 92/51/EWG z dnia 18 czerwca 1992 r. w sprawie drugiego ogólnego systemu uznawania kształcenia i szkolenia zawodowego, uzupełniająca dyrektywę 89/48/EWG. Transpozycji ww. dyrektyw do prawa polskiego dokonuje ustawa z dnia 26 kwietnia 2001 r. o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych (Dz. U. z 2001 r. Nr 87, poz. 954). W związku z powyższym, projektodawca odsyła wprost do ustawy z dnia 26 kwietnia 2001 r. o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych.
- IV. Projekt nowelizowanej ustawy zawiera postanowienia mające na celu przeciwdziałanie praktykom monopolistycznym. W art. 1 pkt 33-34 został przewidziany zakaz posiadania udziałów lub akcji więcej niż jednego domu maklerskiego, a także zakaz posiadania przez towarowy dom maklerski akcji lub udziałów innego domu maklerskiego. Ponadto wymagane jest uzyskanie zgody Komisji Papierów Wartościowych lub Giełd na nabycie lub objęcie akcji lub udziałów, jeżeli ich liczba pozwala na przekroczenie 10%, 20%, 33% i 50% głosów na walnym zgromadzeniu albo na zgromadzeniu wspólników. Art. 89 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/34/WE z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie dopuszczenia papierów wartościowych do obrotu na giełdzie oraz w sprawie informacji, które muszą być publikowane w odniesieniu do takich papierów wartościowych ustanawia obowiązek informacji organów nadzorujących, gdy udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu jest na poziomie 10 %, 20 %, 1/3, 50 % lub 2/3 oraz zostaje wyznaczony

siedmiodniowy termin na zawiadomienie o zamiarze dokonania ww. transakcji. Uregulowania przewidziane w opiniowanej ustawie są bardziej restrykcyjne niż przewiduje to Dyrektywa 2001/34/WE ponieważ projekt wprowadza wymóg uzyskania zgody odpowiednich organów a nie tylko informowania. Zezwała na to jednak art. 85 ww. Dyrektywy.

- V. Należy zwrócić uwagę na postanowienia art. 1 pkt 35 projektu ustawy na mocy których zagraniczna osoba prawna prowadząca działalność maklerską w państwie będącym członkiem UE może prowadzić taką działalność na terytorium Polski w formie oddziału. Jednocześnie zachowany został art. 50 ust. 2 obowiązującej ustawy zgodnie z którym doradztwo w zakresie obrotu towarami giełdowymi może być wykonywane przez zagraniczne osoby prawne świadczące usługi o tym samym charakterze w obcym państwie bez konieczności tworzenia oddziału. Powyższy przepis jest zgodny z art. 43 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE) wprowadzającym zasadę wolności przedsiębiorczości bez dyskryminacji ze względu na obywatelstwo.
- VI. W art. 1 pkt 1g oraz pkt 39-40 projektu ustawy zawarte zostały uregulowania dotyczące tajemnicy zawodowej i informacji poufnych. Pozostają one w zgodzie z Dyrektywą 89/592/EWG z 13 listopada 1989 r. w sprawie koordynacji przepisów dotyczących transakcji handlowych z wykorzystaniem giełdowych informacji poufnych (Dz. Urz. WE nr L 334, 18.11.89).
- VII. **W konkluzji pozwalam sobie stwierdzić, iż projekt ustawy o zmianie ustawy o zmianie ustawy o giełdach towarowych i ustawy - Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.**

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Andrzej Sopoćko
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Finansów

Z poważaniem,

Z up. Sekretarza Komitetu
Integracji Europejskiej
PODSEKRETARZ STANU

Jarosław Filipiak